

Şiirde Eleştirinin Durumu
Metin Cengiz

Şiir Eleştirisinin Anlamı
Celâl Soycan

Şiirin Metafiziği
Vedat Kamer

Arif Damar'a
O'nun Barikatından Bakarak
Mehmet Altun

'Belki Sessiz'
ve Gonca Özmen Şiiri
Kenan Yücel

Düzyazı Şiir Yanılgısı
S. Manguso

Soruşturma
Dergiler, Yıllıklar,
Şiirde Eleştiri
Sabit K. Bayıldırın,
Sennur Sezer, Semih Gümüş,
Selim Temo, Mehmet Can Doğan

ŞİİR'DEN İki Aylık Şiir Dergisi
Kasım - Aralık 2010 Yıl: 1/ Sayı: 2/ 8 TL
ISSN: 1309-9086
Yayın Türü: Yerel süreli yayın

İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
(Digraf Yayıncılık adına) Yavuz Özdem

Genel Yayın Yönetmeni:
Metin Cengiz

Yayın Kurulu:
Celâl Soycan, Metin Cengiz, Yavuz Özdem, Kenan Yücel,
Volkan Hacıoğlu, Müesser Yeniay, Kader Sevinç

Hukuk Danışmanı: Av. Can Yalçinkaya
Kapak Tasarımı: Cansın Bozoğlu
Logo Tasarımı: Savaş Çekiç
Grafik Uygulama ve İç Tasarım:
Leylek Ajans Tel: 0.216.330 57 44
info@leylekajans.com

Baskı:
Ege Reklam Basım Sanatları Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0.216.472 84 01

E-posta:
siirdendergi@gmail.com
Telefon:
0.537.251 29 31

Adres:
Samandra Cad. Harmanlık Sok.
Özlem Ses Sitesi B Blok, No: 1 Yakacık-Kartal-İstanbul

Yıllık Abonelik Bedeli: 40 TL
Posta Çeki Hesap No: Metin Cengiz - 5814614
Banka Hesap Bilgisi: Ziraat Bankası - Metin Cengiz -
IBAN: TR430001000874063939145001

(Abonelik bedelinin banka ya da posta çeki hesabına yatırılmasından sonra
siirdendergi@gmail.com adresine e-posta gönderilmesiyle
abonelik işleminiz gerçekleşir.
E-postanızda ödeme türünü, tarihini, derginin gönderileceği adresi
ve iletişim bilgilerinizi yazmayı lütfen unutmayın.)

Katkılarından dolayı Semantik Dil Hizmetleri'ne teşekkür ederiz.

Halk Aşısı - 71

Soner DEMİRBAŞ

Sinemanın Dili, Şiirin Dili/2 - 72

İsmail Mert Başat

Sessizliğe sızan yalnızlık - 77

Erkut TOKMAN

İçimden geçen nehirin konuğu - 78

Erkut TOKMAN

Şiirin Metafiziği/1 - 79

Vedat KAMER

Görünmez İpleriyle - 81

Kenan YÜCEL

Dağlara Doğru Yüzüm Eksik

Bir Gülümseyiş - 82

Kenan YÜCEL

Halay Başı - 83

Kenan YÜCEL

Arif Damar'a O'nun

Barikat'ından Bakararak - 84

Mehmet ALTUN

hep beklemeyenle

buluştum hayatta - 88

Mustafa Ergin KILIÇ

bağırdık! - 89

Mustafa Ergin KILIÇ

Portakrallör dek! Şiiri Üzerine - 90

Onur AKYIL

Bir Yanılsamanın Geçmişi - 93

Gérard AUGUSTİN

Evvel Aşk

Ralph Waldo EMERSON

Eliot'un Vers Libre Üzerine

Görüşlerinin Bir Açılımı -102

Sarah MANGUSO

eski kırık ülke - 104

Kader SEVİNÇ

alaybey - 105

Onur AKYIL

Ludmilla - 106

Onur AKYIL

tane - 107

Onur AKYIL

Şiirin Metafiziği - 1

I

"Felsefe, dünyanın gerçekliğini ararken, hep, şiirin gerçekliğini bulur – dünyayı kendisinden önce belirlemiş; onu gerçek kılmış olan, şiirin... Şiir dünyayı gerçekler – peşinden de felsefe gelir, 'topallayarak': dünyayı düzenlemek için..."¹
– Oruç Aruoba

2004 yılında şiirin metafiziğine önhazırlık yaparken², rainer'in imge'ye düzenlediği suikaste tanık olmuştum. imge³ o suikaste üçüncü anlamından yaralanmış, rainer de almanya'ya kaçmıştı.

¹ oruç aruoba, hani, istanbul, metis yayınları, 2001, s. 86

² vedat kamer, "şiirin metafiziğine önhazırlık ya da rainer'in lou'su için imgeye suikast", öteki-siz, sayı: 4, ocak-şubat 2005, s. 93 (bkz: <http://bit.ly/siirinmetafiziği>)

³ imge şiirimizde hem eğretilme hem de bu eğretilmenin zihnimize bıraktığı resim (hayal?) için kullanılıyor. dolayısıyla gösteren ile gösterilen arasındaki ayrım da ortadan kalkıyor. imge'nin kökünü im oluyor olsaydı, im'in (eğretileninin) işaret ettiği de imge (resim?) olacaktı.

imge'nin üçüncü anlamı eminim çoktan iyileşmiştir, fakat rainer'in sorusu aynen duruyor: "dilin yapıtaşısı nedir?"

bu sorunun cevaplanmasındaki en önemli engellerden biri olan imge hâlâ yaşıyor, ilhan berk ise öldü. ilhan berk'in logos'unun 40. önermesi şöyledir: "şairin umudu yoktur"⁴. dünyadaki herşeyin düzenini tayin eden aristoteles, şiirin düzenini de tayin etmiştir. biz aristoteles'in düzenine sahip çıkmayacağız elbette, fakat poetikaya sahip çıkacağız, poetika'nın düzenine.

poetika ontolojik ve epistemolojik bir temel üzerine inşâ edilebilir. ancak böyle bir temel üzerine inşâ edilmiş bir poetika, bir evren tasavvuru olarak, şairin haya-

⁴ ilhan berk, logos, istanbul, yapı kredi yayınları, 2001, s. 61

tını kuşatacaktır.

artık şair kendi poetikasını kurmalıdır: poetikası şaire logosunu gösterecektir — logos poetikadır.

II

*"Şiir, bu yüzden, en üst-düzey gerçekliktir: herhangi bir 'gerçek' kaynağından çıkmadan, hatta, salt hayalden çıkararak, en güçlü biçimde, kendi kendisini, gerçekliğe, bir saltık gerçek olarak, yerleştirir."*⁵

şiirin yapıtaşını resim⁶ (image) olarak alan bir poetika için müzik ile şiirin dile getirme olanakları eşdeğerdir. notaların soyut niteliğinin sözcüklere göre fazla olması hep bir karşı argüman olarak sunulmuştur. fakat şair de müzisyen de sanatını icra ederken re-

⁵ oruç aruoba, hani, istanbul, metis yay., 2001, s. 82
⁶ imge sözcüğünün ingilizcesi de fransızcası da image'tir. fakat tersi geçerli değildir. image dilimize imge, resim, görüntü, hayal, imaj olarak çevrilir. ingilizce'de image'ten türetilen imagine (hayal etmek), imagination (hayalgücü, imgelem) ile birlikte yakın anlamlı picture (resim), vision (görüntü) ve dream (rüya) sözcükleri de mevcuttur. imagination'ın nesnesi image'tir. dolayısıyla da türkçe'de imagination'ı hayalgücü/imgelem olarak çeviriyorsak, image'i de hayal/imge olarak kullanmak doğru olacaktır. fakat imge'nin eğretilene yerine de kullanılıyor olması gösteren ile gösterilen ayrımını yapmak bakımında kavramı işlevsiz hale getirmektedir. bu ayrımı belirgin hale getirebilmek için, daha önce de yaptığımız gibi, image'e karşılık olarak şimdilik resim'i kullanacağız.

simlerini daraltmak zorunda kalır; okur ya da dinleyici de sanat eserini kendi resimlerine genişletir, dolayısıyla da olanaklılıkları eşdeğerdir.⁷ şiirde resimleri okura çağırın şey eğretilemedir. eğretilene sözcüklerden meydana gelmiş olsa bile o sözcüklere dair hiçbirşey taşımayabilir. dolayısıyla sözcüğün dile getirme olanaklarını kısıtlama etkisi, enstrümanın dile getirme olanaklarını kısıtlamadaki etkisiyle benzerdir.

şiirin içten okunması⁸ eğretilmelerin resim çağırma gücünü artırır. çünkü şiir içsesimize ulaştığıncaya kadar dolaysız temas etmelidir. harflerin havayla teması sözcükleri oksitlendirir. bu da eğretilmelerin saflığını azaltır. işte bu yüzden şiirin başka şeylerle temasından hazzedilmez.

artık ludwig van beethoven'ın 9. senfonisi çalabiliriz.⁹

⁷ eğer şiir, şairin ve okurun zihninde aynı resmi yaratabilseydi, o vakit müzik lehine bir olanaklılıktan söz etme durumumuz daha olurdu. ama neyse ki resimlerin benzerliği ile sanat eserinin estetik değerleri açısından herhangi bir formül üretebilmek mümkün değildir.

⁸ şiire ait mümkün bir öge olarak müzikten söz edebiliriz. şiir ister içten okunsun ister sesli bir içmüzik barındırabilir. bu içmüzik eğretilemenin bir parçası olarak şiire konumlanır.

⁹ beethoven 9. senfoniyi bestelediğinde tamamıyla sağdı.